

Магистральдық теміржол желісін пайдалану қағидаларын бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2004 жылғы 16 сәуірдегі N 424 қаулысы.
Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 10 тамыздағы
№ 622 қаулысымен

Ескерту. Күші жойылды - ҚР Үкіметінің 10.08.2015 № 622 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

Ескерту. Тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 31.12.2013 № 1515 қаулысымен (01.01.2015 бастап қолданысқа енгізіледі).

"Темір жол көлігі туралы" Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 8 желтоқсандағы Заңының 14-бабы 1-тармағының 4-тармақшасына сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы етеді:

1. Қоса беріліп отырған Магистральдық теміржол желісін пайдалану қағидалары бекітілсін.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 31.12.2013 № 1515 қаулысымен (01.01.2015 бастап қолданысқа енгізіледі).

2. Осы қаулы ресми түрде жарияланған күнінен бастап күшіне енеді.

Қазақстан Республикасының

Премьер-Министрі

Қазақстан

Республикасы

Үкіметінің

2004

жылғы

16

сәуірдегі

N 424

қаулысымен

бекітілген

Магистральдық теміржол желісін пайдалану қағидалары

Ескерту. Қағида жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 31.12.2013 № 1515 қаулысымен (01.01.2015 бастап қолданысқа енгізіледі).

1. Жалпы ережелер

1. Осы Магистральдық теміржол желісін пайдалану қағидалары (бұдан әрі – Қағидалары) «Темір жол көлігі туралы» 2001 жылғы 8 желтоқсандағы Қазақстан

Республикасының Заңы 14-бабы 1-тармағының 4) тармақшасына сәйкес әзірленді және магистральдық теміржол желісін пайдалануды ұйымдастыру тәртібі мен ш а р т т а р ы н а й қ ы н д а й д ы .

2. Осы Қағидаларда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) арнаулы пойыздар – Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ерекше талаптар бойынша тағайындалатын жолаушыларды және/немесе аса маңызды әскери немесе стратегиялық жүктерді тасымалдауға арналған пойыздар;

2) график тармағы – пойыздың жөнелту, межелі және баратын пункттері, жөнелту, келу, технологиялық тұрақтар уақыты, орташа жүріс уақыты, сондай-ақ пойыздың басқа да техникалық параметрлері көрсетілген жүру маршрутының г р а ф и к п е н б е й н е л е н у і ;

3) диспетчерлік кесте – пойыздардың қозғалыс кестесінен шығып қалған, кезектен тыс, арнаулы, қосалқы пойыздардың, жолаушы және жүк пойыздарының жедел қозғалыс жоспары;

4) жүк тасымалдаудың айлық жоспары – тасымалдаушы жасайтын және күнтізбелік айға тиеу көлемдері, вагон ағындарының корреспонденциялары бойынша болжамды деректерді көрсететін құжат;

5) магистральдық теміржол желісінің өткізу қабілетінің үлесі (график тармақтарының саны) – уақыттың белгілі бір аралығында магистральдық теміржол желісінің қандай да бір бөлігінде пойыздар (пойыз жұбы) қозғалысының барынша жоғары мөлшерін қамтамасыз ету жөніндегі оның ә л е у е т т і м ү м к і н д і г і ;

6) кезектен тыс пойыздар – қозғалыс графигінде көзделмеген (қалпына келтіру және өрт сөндіру пойыздары, қар тазартқыштар, вагонсыз локомотивтер, өздігінен жүретін арнаулы жылжымалы құрам), пойыздар қозғалысындағы кедергілерді жоюға, болжанбаған жұмыстарды орындауға және көлік құралдарын тиісінше көшіруге арналған пойыздар;

7) қосымша өтінімдер – пойыздар қозғалысының нормативтік графигі қолданыста болған кезеңде тасымалдаушылардан келіп түскен қосымша тасымалдауларға магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қол жеткізуді ұ с ы н у ға а р н а л ғ а н ө т і н і м д е р ;

8) қосалқы пойыздар – жолаушыларды отырғызу пункттеріне, техникалық станцияларға және тұрақтау пункттеріне бара жатқан жеке локомотивтер немесе локомотив топтары (топтамалары), жолаушы вагондарынан, дизель және электр секцияларынан тұратын пойыздар, сондай-ақ пойыздардың нақтыланған қозғалыс графигінде қозғалысы көзделмеген ұлттық инфрақұрылым операторының өз мұқтаждарына арналған пойыздар;

9) қосымша тасымалдар – пойыздар қозғалысының нормативтік графигінде көзделмеген, магистральдық теміржол желісінің бос немесе белгіленген

тәртіппен босатылған өткізу қабілеті есебінен жүзеге асыру мүмкін болатын қосымша қозғалыс тармақтарын бөлуді талап ететін тасымалдар;

10) магистральдық теміржол желісі қызметтерін көрсетуге арналған ұзақ мерзімді шарт – ұлттық инфрақұрылым операторы мен тасымалдаушы арасында кемінде 5 (бес) жылдық кезеңге жасалған магистральдық теміржол желісі қызметтерін көрсетуге арналған шарт;

11) магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қол жеткізу – тасымалдаушылардың тасымалдарды жүзеге асыру үшін магистральдық теміржол желісі қызметтерін алу мүмкіндігі;

12) магистральдық теміржол желісі учаскесінің өткізу қабілеті – магистральдық теміржол желісінің, жылжымалы құрамның техникалық және технологиялық мүмкіндіктеріне және түрлі санаттағы пойыздардың өткізілуін ескере отырып, пойыздардың қозғалуын ұйымдастыру тәсілдеріне қарай есепті уақыт кезеңі (тәулік) ішінде магистральдық теміржол желісінің учаскесі бойынша өткізілуі мүмкін пойыздардағы (пойыз жұптарындағы) қозғалыс м ө л ш е р і ;

13) магистральдық теміржол желісі учаскелерінің техникалық ерекшелігі (бұдан әрі – техникалық ерекшелік) – магистральдық теміржол желісі учаскелерінің және станцияларының техникалық сипаттамаларын, магистральдық теміржол желісі учаскелерінің тәуліктік өткізу қабілеті, жүк пойыздарының қабылдау-тапсырудың (алмасудың) болжамды уақыты, магистральдық теміржол желісінің өткізу қабілетінің резервтелген үлестері, жөндеудің жоспарлы мерзімдері, магистральдық теміржол желісі учаскелерінің еркін өткізу қабілеті туралы мәліметтерді, график тармақтарының жобаларын қамтитын ұлттық инфрақұрылым операторы жасаған және бекіткен құжат;

14) магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қол жеткізуді ұсынуға арналған өтінім – магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қолжетімділік алу үшін тасымалдаушылар ұлттық инфрақұрылым операторына беретін құжат;

15) магистральдық теміржол желісінің өткізу қабілетін бөлу – осы Қағидаларда белгіленген қағидаттардың негізінде ұлттық инфрақұрылым операторы жүзеге асыратын барлық тасымалдаушылар пойыздарының қозғалыс графигін қалыптастыру рәсімі;

16) магистральдық теміржол желісі учаскесінің тәуліктік өткізу қабілетінің сегменті – бөлек пункттер арасында жылдамдықтары және жүру уақыты жақын пойыздарды өткізу үшін бөлінген тәуліктің уақыт кезеңі;

17) магистральдық теміржол желісінің қызметтері – ұлттық инфрақұрылым операторы көрсететін, пойыздарды өткізу және қозғалысы үшін магистральдық теміржол желісін пайдалануға байланысты қызметтер;

18) жедел жоспарлау – ұлттық инфрақұрылым операторы мен

тасымалдаушының 12 (он екі) сағаттық кезеңдерге бөліп, бір тәулікке арналған жұмыс жоспарын жасау процесі;

19) өткізу қабілетін беруге жедел сұрау салу – ұлттық инфрақұрылым операторының диспетчері белгіленген тәртіппен тіркейтін, өткізу қабілетінің үлесін бөлу және диспетчерлік кесте шеңберінде арнаулы және қосалқы пойыздар қозғалысын ұйымдастыру туралы тасымалдаушының уәкілетті өкілінің қ ұ ж а т ы ;

20) пойыздардың қозғалыс графигі – ұлттық инфрақұрылым операторының магистральдық теміржол желісі учаскелерінде барлық санаттағы пойыздар қозғалысын ұйымдастыруды белгілейтін, шартты тәуліктердегі масштабты торда пойыздардың жүруін график түрде көрсететін, пойыздар қозғалысының нормативтік (жоспарлы жылға), нұсқалық (уақыттың жекелеген кезеңдерінде) және жедел (ағымдағы жоспарлы тәулікке) графигі болып бөлінетін құжаты;

21) пойыздарды қалыптастыру жоспары – тасымалдаушылардың пойыздарды қалыптастыру жоспары жобаларының негізінде ұлттық инфрақұрылым операторы бекіткен, магистральдық теміржол учаскелерінің өткізу қабілетін және станциялардың өңдеу қабілетін ескере отырып, теміржол станцияларында қалыптастырылатын пойыздардың санаттары мен межелі бағыттарын белгілейтін қ ұ ж а т ;

22) пойыздардың қозғалыс кестесі – пойыздар қозғалысы графигінің негізінде белгілі бір күнтізбелік күндер бойынша пойыздар қозғалысы туралы ақпараты қ а м т и т ы н қ ұ ж а т ;

23) пойыздардың нақтыланған қозғалыс графигі – қосымша тасымалдарды, сондай-ақ график тармақтары уақытының нақтылануын ескере отырып, магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қолжетімділік беруге арналған өтінімде көрсетілген тасымалдау көлемдерінің түзетулері негізінде белгілі бір күнтізбелік айға нақтыланған пойыздар қозғалысының нормативтік графигінің н ұ с қ а с ы ;

24) пойыздар қозғалысының тәуліктік жоспары – ұлттық инфрақұрылым операторы бекіткен нысан бойынша тасымалдаушы жасаған және жөнелтілетін пойыздар, пойыздар қозғалысының жиынтық кестесіне сәйкес локомотивтер мен локомотив бригадаларының ауысуы туралы ақпаратты, сондай-ақ кестеде көзделмеген пойыздарды өткізуге арналған өтінімді қамтитын құжат;

25) пойыздар қозғалысының жиынтық тәуліктік жоспары – жоспарланып отырған тәулікте пойыздар қозғалысын диспетчерлік реттеу және ұйымдастыру үшін тасымалдаушылардың пойыздар қозғалысының тәуліктік жоспарлары негізінде ұлттық инфрақұрылым операторы жасаған құжат;

26) тасымалдарды айлық жоспарлау – магистральдық теміржол қызметтерін көрсетуге жасалған шарт шеңберінде тасымалдаушының жүк, вагон және пойыз

ағындарын және тасымалдарды ұйымдастыру үшін станцияларда вагондарды өңдеу көлемдерін айлық модельдеу (болжау) процесі;

27) тасымалдардың жиынтық айлық жоспары – тасымалдаушылар мәлімдеген айлық жүк тасымалдау жоспарларының негізінде Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің Теміржол көлігі жөніндегі орталық кеңесімен және қатысы бар теміржол әкімшіліктерімен келісу үшін ұлттық инфрақұрылым операторы жасайтын құжат;

28) тасымалды жүзеге асырудың техникалық және технологиялық мүмкіндігі – магистральдық теміржолдардың және бөлек пункттердің пойыздардың қауіпсіз қозғалысын, кедергісіз өткізуді, қабылдауды, өндеуді және жөнелтуді жүзеге асыру жөніндегі қабілеті;

29) тасымалдаушының техникалық жоспары – тасымалдаушы жасайтын және күнтізбелік айға оның пайдалану жұмысының техникалық нормаларын, сондай-ақ ішкі және сыртқы түйісулер бойынша пойыздар мен вагондарды қабылдаудың/тапсырудың нормативті көлемдерін көрсететін құжат;

30) техникалық жоспар – тасымалдардың жиынтық жоспары, тасымалдаушылардың техникалық жоспарларының және Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығының Теміржол көлігі жөніндегі орталық кеңесі ақпаратының негізінде ұлттық инфрақұрылым операторы жасайтын құжат;

31) тасымалдарды жоспарлау – қызметтер көрсетуге жасалған шарттарға сәйкес белгіленген уақыт кезеңіне (жыл, ай, тәулік) магистральдық теміржол желісі объектілерінде (учаскелер мен станцияларда) тасымалдар жоспарын әзірлеу;

32) диспетчерлік реттеу – нақты уақыт режимінде тасымалдау процесі операцияларын басқару және мониторингілеу процесі;

33) тасымалдаушының пойыздарды қалыптастыру жоспарының жобасы – пойыздарды қалыптастыру тәртібі мен санаттарын, қалыптастыру, өңдеу, тарату станцияларын айқындатын, магистральдық теміржол желісі учаскелерінің техникалық ерекшеліктерінің деректерін ескере отырып, Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығының Теміржол көлігі жөніндегі орталық кеңесі және Темір жолдар ынтымақтастығы ұйымы қабылдаған келісімдерде белгіленген қағидаттар мен талаптар негізінде жүк түріне қарай тасымалдаушылар үшін нарықтық тұрғыда қолайлы жеткізу мерзімдерін қамтамасыз ететін вагон ағындарын пойыздарға ұйымдастыру жоспарының жобасы;

34) тасымалдаушының пойыздар қозғалысының кестесі мен графигінің жобасы – магистральдық теміржол желісі учаскелерінің техникалық ерекшеліктерінің деректерін ескере отырып, белгілі бір күнтізбелік күндер бойынша станциялар бойынша пойыздарды жөнелту, технологиялық тоқтап тұру, келу уақытын көрсететін кесте және график нысанында тасымалдаушы жасаған

қ ұ ж а т ;

35) штаттан тыс жағдай – магистральдық теміржол желісі объектілеріндегі ақаулықтар нәтижесінде пойыздардың қозғалыс қауіпсіздігіне қауіп төндіретін не пойыздарды өткізу үшін кедергі келтіретін мән-жай;

36) Магистральдық теміржол желісінің қызметін көрсетуге арналған шарт (бұдан әрі – шарт) – Қазақстан Республикасының Үкіметінің 2003 жылғы 28 қарашадағы № 1194 қаулысымен бекітілген Магистральдық теміржол желісі қызметтерін көрсетуге арналған үлгі шартқа сәйкес тасымалдаушы мен ұлттық инфрақұрылым операторы арасында жасалған магистральдық теміржол желісі қызметтерін көрсетуге арналған шарт.

Осы Қағидаларда пайдаланылатын өзге де ұғымдар «Темір жол көлігі туралы » Қазақстан Республикасының Заңында айқындалған мағыналарда қолданылады.

3. Магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қол жеткізу үшін тасымалдаушы инфрақұрылым операторына осы Қағидаларға қосымшаға сәйкес нысан бойынша жазбаша өтініш (өтінім) жібереді.

4. Тасымалдаушының магистральдық теміржол желісі қызметтеріне рұқсат алуға арналған өтінімін ұлттық инфрақұрылым операторы мәлімдеген көлемдерге не басқа да жағдайларға қарамастан, тең жағдайда қабылдайды.

5. Тасымалдаушының осы Қағидаларда белгіленген шарттарды сақтауы шарт жасасу үшін негіз болып табылады.

Шарт жасаспай магистральдық теміржол желісін пайдалануға жол берілмейді .

6. Тасымалдаушының магистральдық теміржол желісінің көрсеткен қызметтері үшін ақы төлеуі табиғи монополияларды реттеу салаларында және реттелетін нарықта басшылықты жүзеге асыратын уәкілетті орган бекіткен тарифтер бойынша жүргізіледі.

2. Магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қолжетімділікті беру тәртібі

7. Магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қолжетімділік Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 19 қаңтардағы № 107 қаулысымен бекітілген Магистральдық теміржол желісі қызметтеріне тең қол жеткізу ш а р т т а р ы н а с ә й к е с :

1) онда пойыздар қозғалысын ұйымдастыру үшін магистральдық теміржол желісінің техникалық және технологиялық мүмкіндіктерін;

2) магистральдық теміржол желісінің өткізу қабілетінің болуын және оны пайдалану бойынша тасымалдаушылар ұсыныстарын және магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қол жеткізу қағидаттары негізінде ұлттық

инфрақұрылым операторының магистральдық теміржол желісінің өткізу қабілетін бөлуін;

3) жүк пойыздарын қалыптастыру жоспарын және пойыздар қозғалысы графигін;

4) магистральдық теміржол желісінің шектеулі өткізу қабілеті жағдайында, нормативтік графикке сәйкес тасымалдаушыларға магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қолжетімділікті беру кезектілігінің сақталуын;

5) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес теміржол тасымалдарын жүзеге асыруға кедергі болатын тыйым салулар мен шектеулердің болмауын негізге ала отырып беріледі.

8. Тасымалдаушыларға магистральдық теміржол желісінің қызметтеріне қолжетімділік берудің кезектілігі мынадай белгілерден анықталады:

1) пойыз санаттары;

2) пойыздардың санаты бірдей болған кезде мыналарға: тасымалдау көлемдері бойынша шарттық міндеттемелердің орындалуын ескере отырып, магистральдық теміржол желісі қызметтерін көрсетуге арналған ұзақ мерзімді шарттардың (кемінде 5 жылдық мерзімге) болуына; өткізу қабілетін тасымалдаушының пайдалану қарқындылығына; қолданыстағы шарттың бар болуына не мерзімін ұзартуына байланысты;

3) осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көрсетілген критерийлер бірдей болған кезде, өтінішті беру мерзімі.

9. Магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қол жеткізу құқығын беру тәртібіне мына кезеңдер кіреді:

1) ұлттық инфрақұрылым операторының техникалық ерекшелікті әзірлеуі және жариялауы;

2) тасымалдаушының магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қол жеткізу құқығын алуға арналған өтінімді беруі;

3) Ұлттық инфрақұрылым операторының магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қолжетімдікті алуға арналған өтінімді қарауы;

4) пойыздар қозғалысының графигін және пойыздар қозғалысы кестесін бекіту;

5) осы Қағидаларға сәйкес шарт жасасу.

10. Пойыздар қозғалысының нормативтік графигіне сәйкес графиктің белгілі бір тармағы бойынша магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қолжетімділік, ұзақ мерзімді шарттардан туындайтын құқықтарды қоспағанда, тасымалдаушыларға пойыздар қозғалысы кестесі қолданысының бір мерзімінен аспайтын мерзімге (1 жыл) беріледі.

11. Пойыздар қозғалысының нормативтік графигінде көзделмеген қосымша тасымалдар бойынша магистральдық теміржол желісі қызметтеріне

қолжетімділікті беру осы Қағидаларда белгіленген тәртіппен қосымша өтінімдер негізінде жүзеге асырылады.

3. Магистральдық теміржол желісі учаскелерінің техникалық ерекшелігі

12. Ұлттық инфрақұрылым операторы жыл сайын, магистральдық теміржол желісі қызметтеріне арналған өтінімдерді қабылдау басталатын күнге дейін кемінде 3 (үш) айдан кешіктірмей техникалық ерекшелікті бекітеді және жариялайды.

Техникалық ерекшелікті жариялау ұлттық инфрақұрылым операторының ресми интернет-сайты арқылы жүргізіледі.

Тасымалдаушы интернет-ресурста тіркелу арқылы техникалық ерекшелікке қол жеткізеді.

13. Магистральдық теміржол желісінің өткізу қабілетін оңтайландыру және ұтымды пайдалану мақсатында ұлттық инфрақұрылым операторы техникалық ерекшелікте магистральдық теміржол желісі учаскелерінің тәуліктік өткізу қабілетін олар бойынша жүру уақытын техникалық ерекшелікте саралай отырып, магистральдық теміржол желісінің тәуліктік өткізу қабілетінің сегменттеріне бөледі.

14. Техникалық ерекшелікте:

1) магистральдық теміржол желісі учаскелерінің ұзындығын және тартым түрін, пойыздар құрамдарының салмағы мен ұзындығының нормаларын, түрлі санаттағы пойыздардың қозғалыс жылдамдықтарын көрсете отырып, пойыздар қозғалысын ұйымдастыру үшін қажетті магистральдық теміржол желісі учаскелері мен станциялардың техникалық сипаттамалары;

2) магистральдық теміржол желісі учаскелерінің тәуліктік өткізу қабілетінің сегменттері;

3) халықаралық жолаушылар қатынасы үшін график тармақтарының жобалары;

4) Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің Теміржол көлігі жөніндегі орталық кеңесінің шешімінде айқындалған әрбір мемлекетаралық түйісу пункті бойынша жүк пойыздарын қабылдау-тапсырудың (алмасудың) болжамды уақыты;

5) магистральдық теміржол желісі өткізу қабілетінің ұлттық инфрақұрылым операторының өз технологиялық (шаруашылық) қажеттіліктері үшін резервтелген үлестері;

6) магистральдық теміржол желісінің өткізу қабілетінің ұзақ мерзімді шарттарға сәйкес резервтелген үлестері;

7) магистральдық теміржол желісі объектілерін учаскелер бойынша жөндеудің жоспарлы мерзімдері;

8) «Теміржол көлігі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес тасымалдарды орындау үшін ұлттық жолаушылар тасымалдаушы мен ұлттық жүк тасымалдаушыға қажетті магистральдық теміржол желісі учаскелерінің өткізу қабілетін қоспағанда, магистральдық теміржол желісі учаскелерінің бос өткізу қабілеті көрсетіледі.

9) магистральдық теміржол желісі учаскелері бойынша тасымалдарды жоспарлауға және пойыздар қозғалысын ұйымдастыруға арналған өзге де мәліметтер мен шарттар көрсетіледі.

4. Тасымалдаушылардың пойыздарды қалыптастыру жоспарларының, пойыздар қозғалысының кестелері мен графиктерінің жобаларын әзірлеу

15. Тасымалдаушы пойыздарды қалыптастыру жоспарының жобасын әзірлеген кезде:

1) меншікті (жалға алынған) кірме жолдың техникалық мүмкіндіктерінде, магистральдық теміржол желісі учаскелерінің техникалық ерекшелігінде көрсетілген учаскелер мен станциялардың техникалық сипаттамаларында;

2) Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің Теміржол көлігі жөніндегі орталық кеңесі және Теміржолдар ынтымақтастығы ұйымы қабылдаған келісімдерде белгіленген талаптарда берілетін шектеулерді басшылыққа алады.

16. Магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қол жеткізуге арналған өтінімді қарау шеңберінде ұлттық инфрақұрылым операторы пойыздарды қалыптастыру жоспарын жасайды.

17. Пойыздарды қалыптастыру жоспары пойыздар қозғалысының нормативтік графигін әзірлеумен бір мерзімде жасалады.

18. Тасымалдаушылардың пойыздар қозғалысының кестесі мен графигінің жобасын тасымалдаушы пойыздар қозғалысының нормативтік графигі қолданыста болатын кезеңге, мыналарды:

1) магистральдық теміржол желісі объектілерін күрделі жөндеу жөніндегі жұмыстардың жүргізілуін (технологиялық «үзіліс»);

2) локомотив бригадаларының үздіксіз жұмысының белгіленген ұзақтығының сақталуын;

3) тасымалдау процесі операцияларын орындаумен байланысты емес вагондардың тоқтап тұруы үшін меншікті (жалға алынған) кірме жолдардың техникалық мүмкіндіктерінің пайдаланылуын;

- 4) бос вагондардың жүру (қайтару) маршруттарын;
- 5) жоспарланып отырған жылдамдықтардың және пойыздың жүру уақытының магистральдық теміржол желісі учаскелерінің өткізу қабілеті сегменттері үшін белгіленген жылдамдықтар мен жүру уақытына сәйкестігін;
- 6) Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің Теміржол көлігі жөніндегі орталық кеңесімен келісуді талап ететін халықаралық жолаушылар тасымалдары үшін резервтелген, сондай-ақ ұзақ мерзімді шарттарға сәйкес резервтелген өткізу қабілеті үлестерін (график тармақтарын) ескере отырып, магистральдық теміржол желісі учаскелерінің техникалық ерекшеліктері негізінде жасайды.

5. Магистральдық теміржол желісіне қолжетімділік алу үшін өтінімді беру және қарау

19. Тасымалдаушы ұлттық инфрақұрылым операторына осы Қағидаларға қосымшаға сәйкес нысан бойынша өтінім береді, оған мынадай құжаттар және а қ п а р а т қ о с а б е р і л е д і :

- 1) ұлттық инфрақұрылым операторы бекіткен нысан бойынша тасымалдаушының пойыздарды қалыптастыру жоспарының жобасы;
- 2) ұлттық инфрақұрылым операторы бекіткен нысан бойынша пойыздар қозғалысының кестесі мен графигінің жобасы;
- 3) жоспарланып отырған тасымалдардың жылдық көлемдері (графиктің әр тармағы үшін тоқсандар мен айлар бойынша бөлу арқылы);
- 4) бағыттар бөлінісінде айлар бойынша бөлінген өткен жылғы жүк т а с ы м а л д а у к ө л е м д е р і ;
- 5) жылжымалы құрамды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік;
- 6) жылжымалы құрамға меншік құқығын немесе пайдалану құқығын р а с т а й т ы н қ ұ ж а т ;
- 7) жылжымалы құрамға техникалық қызмет көрсету және оны жөндеу базасының болуы туралы құжат немесе мұндай база болмаған кезде жөндеу жұмыстарын жүргізуге арналған шарт (шарттар);
- 8) тасымалдау жоспарланған жылжымалы құрамның тү р і м е н т и е с і л і г і ; тасымалдау жоспарланған вагондардың саны; тасымалдауды қамтамасыз ету үшін тасымалдаушы көздеген локомотивтердің үлгілері мен сипаттамалары көрсетілген тізбесі;
- 9) тасымалдау қызметін жүзеге асыру үшін ұлттық инфрақұрылым операторына ақпарат беру және алмасу үшін қажетті тасымалдау құжаттарын (вагон парақтары және анықтама қағаздары) жасау және өңдеудің техникалық

мүмкіндігінің болуын растайтын ақпарат (бірінші басшының немесе оны алмастыратын адамның қолы қойылған хат) не болмаса мұндай мүмкіндігі бар тасымалдаушымен жасалған шарт;

10) жүктерді тасымалдау бойынша қызметті жүзеге асырған жағдайда: жүктерді тасымалдау бойынша қызметті жүзеге асыруға арналған лицензиялардың көшірмелері;

тасымалданатын жүктердің түрлері туралы ақпарат;

11) әлеуметтік мәні бар қатынастар бойынша жолаушылар тасымалдары жөніндегі қызметті жүзеге асырған жағдайда, әлеуметтік мәні бар облысаралық қатынастар бойынша теміржол жолаушылар тасымалын жүзеге асыратын тасымалдаушыларды айқындау жөніндегі ашық тендердің қорытындылары туралы хаттамадан үзінді көшірме немесе әлеуметтік мәні бар қатынас бойынша тасымалдаушының шығындарын субсидиялау туралы уәкілетті органмен жасасқан шарттың көшірмесі;

12) магистральдық теміржол желісі орналасқан аумақта орналасқан заңды тұлғаны немесе филиалды мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) туралы анықтама немесе куәлік;

13) тиісті салық органының салықтық берешек және бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына міндетті зейнетақы жарналары бойынша өтініш берілген күннің алдындағы үш айдан астам төлеу мерзімі Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ұзартылған жағдайды қоспағанда, берешектің болмауы немесе болуы туралы бірінші басшының немесе қол қою құқығы бар адамның қол қоюымен (осы құқықты растайтын тиісті құжатты қоса бере отырып), осы салық органының мөрі басылған белгіленген нысандағы анықтама. Егер анықтамада берешек көрсетілген болса, анықтама берген адамның қолы қойылған осы берешек пайда болған мерзімді растайтын құжатты қоса беру қажет;

14) Қазақстан Республикасының сақтандыру және сақтандыру қызметі туралы заңнамасына сәйкес жасалған теміржол көлігін, жүктерді және азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру шарттары;

15) соңғы аудиторлық тексеру есебінің көшірмесі және оған қосымша;

16) жоспарланып отырған қызметтер көлемі құнының 0,1 %-ына (оннан бір пайызына) тең мөлшерде инфрақұрылымға қол жеткізуді беруге арналған өтінімнің ақшалай қамтамасыз етілуі (не болмаса аталған сомаға банк кепілдемесі);

17) шартқа қол қою құқығына сенімхат, егер заңды тұлғаның өкілі бірінші басшы немесе бірінші басшының міндетін атқарушы тұлға болмаған жағдайда, сенім білдірілген тұлға өкілдік етеді;

18) локомотив бригадаларының біліктілігі және олардың қызмет көрсету

учаскелерінің жоспарлары мен бейімдерін білуі туралы ақпарат.

Қағидалардың осы тармағының 16) тармақшасында белгіленген талап вагондық жөнелтілімдерді жүзеге асыратын тасымалдаушыға қолданылмайды.

20. Тасымалдаушы ұлттық инфрақұрылым операторына беретін қағаз жеткізгіштердегі өтінім мынадай талаптарға сәйкес болуы тиіс:

1) өтінім және оған қоса берілетін құжаттар тігіледі, нөмірленеді және тасымалдаушының мөрімен, сондай-ақ оның басшысының не ол уәкілеттік берген тұлғаның қол қоюымен расталады;

2) қоса берілетін құжаттар түпнұсқалар немесе олардың көшірмелері болып табылады, соңғы жағдайда өтінімге қол қоятын басшы не болмаса ол уәкілеттік берген тұлға олардың анықтығы мен толықтығын жазбаша растайды;

3) өтінім және оған қоса берілетін құжаттар мен ақпарат мемлекеттік және (немесе) орыс тілдерінде беріледі және оларда түзетулер немесе толықтырулар болмайды.

21. Магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қол жеткізу құқығын беруге арналған өтінімдерді қабылдау тасымалдау жоспарланып отырған жылдың алдындағы жылғы оныншы маусымда басталады және тасымалдау жоспарланып отырған жылдың алдындағы жылғы жиырма бесінші шілдеде аяқталады.

22. Ұлттық инфрақұрылым операторы өтінімді тіркейді және тасымалдаушыға өтінімнің реттік тіркеу нөмірі, қабылданған күні, қабылданған құжаттардың тізбесі көрсетілген құжатты береді.

23. Ұлттық инфрақұрылым операторы келіп түскен өтінімдердің осы Қағидаларда белгіленген талаптарға сәйкестігін тексереді.

24. Өтінім осы Қағидаларда белгіленген талаптарға сай болмаған, сондай-ақ тасымалдаушы дәйексіз ақпарат ұсынған жағдайда, ұлттық инфрақұрылым операторы өтінім келіп түскен күннен бастап бес жұмыс күні ішінде жазбаша түрде қабылдаудан бас тарту себептерін көрсете отырып, өтінімді қарауға қабылдаудан бас тарту туралы тасымалдаушыны хабардар етеді.

25. Ұлттық инфрақұрылым операторының өтінімдерді қарауды және пойыздар қозғалысының нормативтік графигінің бастапқы жобасын қалыптастыруды аяқтау мерзімі тасымалдау жоспарланып отырған жылдың алдындағы жылғы жиырма бесінші қарашада аяқталады.

26. Ұсынылған өтінімдегі мәліметтер өзгерген жағдайда, пойыздар қозғалысының нормативтік графигін қалыптастыруға қажетті өтінімдерді қарау кезеңінде (бірақ өтінімдерді қарау мерзімі аяқталғанға дейін кемінде бір ай бұрын) тасымалдаушы ұлттық инфрақұрылым операторына бұл туралы жазбаша хабарлайды.

27. Ұлттық инфрақұрылым операторы пойыздар қозғалысының нормативтік

графигінің бастапқы жобасын тасымалдаушылардың қарауға қабылданған өтінімдерін және магистральдық теміржол желісі учаскелерінің өткізу қабілетін барынша пайдалануын ескере отырып, өздігінен жасайды.

Ұлттық инфрақұрылым операторы пойыздар қозғалысының бастапқы нормативтік графигінің негізінде магистральдық теміржол желісі қызметтеріне арналған өтінімдерді қарау қорытындылары бойынша ұлттық инфрақұрылым операторының ресми интернет-ресурсында шешімді орналастыру арқылы тасымалдау жоспарланып отырған жылдың алдындағы жылғы отызыншы қарашаға дейінгі мерзімде графиктің шартты тармақтарын бөлу туралы шешім жөнінде тасымалдаушыларды жазбаша түрде хабардар етеді.

6. Пойыздар қозғалысының нормативтік графигі мен кестесін қалыптастыру, әзірлеу және бекіту

28. Ұлттық инфрақұрылым операторы тасымалдау жоспарланған жылдың алдындағы жылғы 1 (бірінші) желтоқсаннан бастап Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің Теміржол көлігі жөніндегі орталық кеңесінің шеңберінде өткізілетін техникалық кеңестердің шешімдерін ескере отырып, пойыздар қозғалысының нормативтік графигінің бастапқы жобасын т ү з е т е д і .

29. Пойыздар қозғалысының нормативтік графигін әзірлеген кезде ұлттық инфрақұрылым операторы пойыздар қозғалысының нормативтік графигі қолданыста болатын кезеңге пойыздар қозғалысының жиынтық кестесінің және пойыздарды қалыптастыру жоспарының жобасын қалыптастырады.

Пойыздар қозғалысының жиынтық кестесінің жобасы тасымалдаушыға тасымалдау жоспарланған жылдың алдындағы жылдың қаңтар айының бірінші о н к ү н д і г і н д е б е р і л е д і .

30. Тасымалдаушы пойыздар қозғалысының жиынтық кестесі мен пойыздар қозғалысының нормативтік графигінің жобаларын алған сәттен бастап күнтізбелік он бес күн ішінде магистральдық теміржол желісінің өткізу қабілетінің бөлінген үлестерін түзету туралы ұсыныстарын жазбаша, жеделхатпен, факсограммамен ұлттық инфрақұрылым операторына енгізеді.

Тасымалдаушының түзету жөніндегі ұсыныстарының негізінде пойыздар қозғалысының нормативтік графигі қолданысқа енгізілгенге дейін кемінде үш ай бұрын ұлттық инфрақұрылым операторы нормативтік графикті және пойыздар қозғалысының жиынтық кестесін бекітеді және ол ұлттық инфрақұрылым операторының пойыздар қозғалысының жиынтық кестесі мен пойыздар қозғалысының нормативтік графигін тираждау және жолаушылар пойыздарының қозғалыс кестесін жариялау үшін қолданады.

31. Ұлттық инфрақұрылым операторы:

- 1) пойыздардың қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз етуді;
- 2) магистральдық теміржол желісі учаскелерінің өткізу және тасымалдау қабілетін және теміржол станцияларының өңдеу қабілетін анағұрлым тиімді п а й д а л а н у д ы ;
- 3) магистральдық теміржол желісі учаскелерін ұстау және жөндеу жөніндегі жұмыстарды жүргізу мүмкіндігін ескере отырып, пойыздар қозғалысының нормативтік графигін қалыптастырады.

Пойыздар қозғалысының нормативтік графигін әзірлеген кезде теміржол желісі учаскелерінің техникалық ерекшелігінде көрсетілген магистральдық теміржол желісі учаскелерінің тәуліктік өткізу қабілеті сегменттерінің әрқайсысы үшін жеке пойыз санатына қарай басымдылық негізінде магистральдық теміржол желісінің еркін өткізу қабілетін бөлу жүзеге асырылады.

32. Пойыздар қозғалысының нормативтік графигі күнтізбелік жылғы мамыр айының соңғы жексенбісінде 00 сағат 00 минуттан бастап қолданысқа енгізіледі және келесі күнтізбелік жылғы мамыр айының соңғы сенбісінде 24 сағат 00 минутта қолданысын тоқтатады.

Пойыздар қозғалысының нормативтік графигі бекітілгеннен кейін тасымалдаушы мен ұлттық инфрақұрылым операторы арасында осы Қағидаларда белгіленген тәртіппен шарт жасалады.

33. Пойыздар қозғалысының нақтыланған графигін және пойыздар қозғалысының жиынтық кестесін ұлттық инфрақұрылым операторы айлық жоспарлау шеңберінде нақтыланған параметрлерді ескере отырып, пойыздар қозғалысының нормативтік графигі негізінде қалыптастырады.

34. Тасымалдарды ұйымдастырудың қолданыстағы технологиясын ескере отырып, Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің Теміржол көлігі жөніндегі орталық кеңесінің шеңберінде тасымалдаушылар м ы н а д а й м е р з і м д е р д е :

1) Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің Теміржол көлігі жөніндегі орталық кеңесіне қатысушы елдер бағытында тасымалдау кезінде – тасымалдау жоспарланған айдың алдындағы айдың он төртінен к е ш і к т і р м е й ;

2) Қазақстан Республикасының аумағы арқылы тасымалдау кезінде тасымалдау жоспарланған айдың алдындағы айдың жиырмасынан кешіктірмей – айлық тасымалдар жоспарын жинақтау және келісу үшін ұлттық инфрақұрылым операторына енгізеді.

7. Магистральдық теміржол желісі қызметтерін көрсетуге шарт жасасу

35. Шарт жазбаша түрде пойыздар қозғалысының нормативтік графигі және жиынтық кестесі бекітілгеннен кейін нормативтік қозғалыс графигі қолданысқа енгізілгенге дейін кемінде екі ай бұрын жасалады. Шарттың қолданылу мерзімі пойыздар қозғалысының нормативтік графигінің қолданылуы кезеңін құрайды.

36. Қосымша өтінімдер бойынша шарт тасымалдарды жүзеге асырудың күнтізбелік айы басталғанға дейін кемінде бір ай бұрын пойыздар қозғалысы нормативтік графигінің қолданылуы кезеңінен аспайтын мерзімге жасалуға тиіс.

37. Егер шарттың қолданылуы кезеңінде тасымалдаушының дәйексіз ақпаратты және осы Қағидалардың 19-тармағының 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13, 14), 15), 16), 17), 18) тармақшаларында көзделген (болжамды көрсеткіштерді қоспағанда) құжаттарды беру фактілері анықталған жағдайда, ұлттық инфрақұрылым операторының шартты бір жақты тәртіппен бұзуына рұқсат етіледі.

8. Пойыздар қозғалысының нормативтік графигінің қолданылуы кезеңінде магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қол жеткізуге арналған қосымша өтінімдер

38. Қосымша өтінімдер тасымалдау жүзеге асырылатын күнтізбелік ай басталғанға дейін кемінде екі ай бұрын беріледі.

39. Тасымалдаушының қосымша өтінімдері осы Қағидалардың талаптарына с ә й к е с р е с і м д е л е д і .

40. Қосымша өтінімдер келіп түскен сәтінен бастап бір ай ішінде осы Қағидаларда белгіленген талаптарға сәйкестігі тұрғысында қаралады, оларды қарау қорытындылары бойынша ұлттық инфрақұрылым операторы шартты не жасалған шарттарға қосымша келісімдер жасасу туралы мәселені қарайды.

41. Қосымша өтінімдер бойынша өткізу қабілетінің үлесін бөлу магистральдық теміржол желісінің бос емес немесе босатылған өткізу қабілеті есебінен айлық жоспарлау шеңберінде және келіп түскен өтінімдердің кезектілігі тәртібімен жүзеге асырылады.

9. Магистральдық теміржол желісіне қолжетімділік беруге арналған өтінімдерді қамтамасыз ету кепілдігі

42. Тасымалдаушы магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қолжетімділік беруге арналған өтінім бойынша міндеттемелерді қамтамасыз ету мақсатында осы Қағидалардың 19-тармағының 16) тармақшасына сәйкес

өтінімдердің ақшалай қамтамасыз етілуін енгізеді.

43. Ұлттық инфрақұрылым операторы магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қолжетімділік беруге арналған өтінімнің ақшалай қамтамасыз етуін мынадай жағдайларда:

1) осы Қағидаларда белгіленген талаптарға сәйкес болмауына байланысты магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қолжетімділік беруге арналған өтінімнен бас тартылған;

2) өтінімді беру мерзімдерінің бұзылуына байланысты магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қолжетімділік беруге арналған өтінім қабылданбаған;

3) ұлттық инфрақұрылым операторы осы Қағидалардың талаптарына сәйкес шарт жасасудан бас тартқан;

4) шарт күшіне енген және тасымалдаушы шарттың орындалуын қамтамасыз етуді енгізген кезде толық көлемде қайтарады.

44. Осы Қағидалардың 43-тармағында көзделген жағдайларда ұлттық инфрақұрылым операторы үш жұмыс күні ішінде магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қолжетімділік беруге арналған өтінімнің ақшалай қамтамасыз етілуінің қайтарылуын қамтамасыз етеді.

45. Ұлттық инфрақұрылым операторы магистральдық теміржол желісіне қолжетімділік беруге арналған өтінімнің орындалуын ақшалай қамтамасыз етуді осы Қағидалардың 43-тармағында көзделген мынадай:

1) ұлттық инфрақұрылым операторы тасымалдаушының дәйексіз ақпаратты және осы Қағидалардың 19-тармағының 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13, 14), 15), 16), 17), 18) тармақшаларында көзделген құжаттарды беруіне байланысты шарт жасасудан;

2) тасымалдаушының өтінімін пойыздар қозғалысының нормативтік және (немесе) нақтыланған графиктеріне енгізген жағдайда шартты жасасудан бас тартқан жағдайларда толық көлемде қайтармайды.

10. Диспетчерлік кесте бойынша өткізу қабілетінің үлесін беру

46. Жедел жоспарлау шеңберінде, диспетчерлік кесте бойынша арнаулы және қосалқы пойыздар қозғалысын ұйымдастыру мақсатында тасымалдаушының уәкілетті өкілі жасалған шарт бойынша ұлттық инфрақұрылым операторының диспетчеріне (бұдан әрі – диспетчер) өткізу қабілетінің үлесін беруге сұрау саллады.

47. Өткізу қабілетін беруге арналған тасымалдаушының жедел сұрау салуында мынадай ақпарат:

1) пойыздың саны;

- 2) жөнелту және межелі станциялары;
- 3) жөнелтудің жоспарланған уақыты болады.

48. Өткізу қабілетін беруге арналған сұрау салуды тасымалдаушының уәкілетті өкілі тіркеу кітабына тиісті жазбаны енгізу арқылы тіркейді және ол диспетчердің және тасымалдаушының уәкілетті өкілінің қол қоюымен расталады.

49. Диспетчер учаскелердегі пойыздық жағдайға сәйкес пойыздар қозғалысының диспетчерлік кестесін жоспарлап, бос өткізу қабілеті болғанда ғана олардың учаске арқылы өтуін ұйымдастырады.

11. Магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қолжетімділікті шектеу

50. Магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қол жетімділікті ұлттық инфрақұрылым операторы мынадай:

1) пойыздар қозғалысының нақтыланған графигін айлық жоспарлау және әзірлеу шеңберінде, ұлттық инфрақұрылым операторы алдыңғы кезеңдерде пойыздар қозғалысы кестесін қарқынды пайдалану жөніндегі міндеттемелерді орындамаған жағдайда, бір айдан аспайтын мерзімге тасымалдаушының уақытша магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қол жеткізуін уақытша шектей алады;

2) штаттан тыс жағдайлардың (қозғалыс қауіпсіздігіне қауіп төндіретін жағдайлар) туындауы салдарынан магистральдық теміржол қызметтеріне қол жеткізу мүмкін болмаған;

3) тасымалдарды кезектен тыс пойыздармен жүзеге асырған;

4) тасымалдауды жүзеге асырудың техникалық және технологиялық мүмкіндіктері болмаған жағдайда, оның ішінде сұрау салуды қарау сәтіне басқа тасымалдаушылардың сұратылатын кезеңге пойыздар қозғалысының нақты бағытында магистральдық теміржол желісін пайдалану жөніндегі қызметтерді көрсету туралы басқа тасымалдаушылардың сұрау салумен келісілген;

5) «Темір жол көлігі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 35-бабының 2-тармағында көзделген жағдайларда шектеледі.

51. Осы Қағидалардың 50-тармағына сәйкес магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қолжетімділік шектелген жағдайда, ұлттық инфрақұрылым операторы дереу тасымалдаушыға шарт бойынша міндеттемелерді орындау мүмкін емес екені туралы хабарлайды.

Ұлттық инфрақұрылым операторы пойыздар қозғалысының графигінен шыққан пойыздардың өтуін ұйымдастыру бойынша қажетті шараларды қабылдайды.

12. Пойыздар қозғалысының графигін әзірлеу кезінде ақпарат беру тәртібі

52. Ұлттық инфрақұрылым операторы пойыздар қозғалысының нормативтік графигі қолданылатын кезеңде өткізу қабілетінің бос үлесінің болуы туралы ақпаратты өзінің интернет-ресурсында орналастырады.

53. Ұлттық инфрақұрылым операторы пойыздарды қалыптастыру жоспары қолданылатын кезеңде пойыздарды қалыптастыру жоспарындағы өзгерістер туралы ақпаратты өзінің интернет-ресурсында орналастырады.

54. Ұлттық инфрақұрылым операторы мен тасымалдаушылар алынған ақпаратқа қатысты коммерциялық құпиялық режимін сақтауға тиіс.

13. Тасымалдауды технологиялық жоспарлау және нормалау

55. Ұлттық инфрақұрылым операторы ұзақ мерзімді (бір жылдан артық мерзімге) технологиялық жоспарлау шеңберінде:

1) тасымалдау процесіне мүдделі қатысушылармен бірлесіп, станциялар мен кірме жолдар жұмысының бірыңғай технологиялық процестерін қайта қарайды және «Темір жол көлігі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкестігі шарттар жасасады;

2) станциялардың техникалық-басқару актілерін және технологиялық процестерін бекітеді;

3) жылдамдықтардың ең жоғарғы шекті нормаларын, пойыздардың ең жоғарғы шекті және біріздендірілген салмақ нормаларын, пойыздардың шартты ұзындығын, пойыздардың шекті салмағын (қуаты бойынша әртүрлі локомотив кластары үшін) есептейді;

4) магистральдық теміржол желісі объектілерін жөндеу жұмыстарының жылдық жоспарларын әзірлейді;

5) тасымалдаушылардың пойыздарды қалыптастыру және қозғалыс графигі жоспарының жобаларын әзірлеуі үшін қажетті техникалық ерекшеліктерді және параметрлерді, оның ішінде магистральдық теміржол желісі объектілерін жөндеудің жоспарлы мерзімдерін (технологиялық терезе) әзірлейді;

6) тасымалдаушылардың пойыздарды қалыптастыру жоспарларының жобалары негізінде пойыздарды қалыптастыру жоспарын жинақтайды және бекітеді;

7) тасымалдаушылардың пойыздарды қалыптастыру жоспарларының жобалары негізінде пойыздар қозғалысының нормативтік графигін және пойыздар қозғалысының жиынтық кестесін жинақтайды және бекітеді.

56. Магистральдық теміржол желісі объектілерінің және кірме жолдардың

техникалық жай-күйі мен технологиялық мүмкіндіктерінің өзгеруіне байланысты жаңа станциялар мен кірме жолдары жұмысының біртұтас технологиялық процестері, техникалық-өкімдік актілері және станциялардың технологиялық процестері әзірленеді немесе қолданыстағылары жаңартылады.

14. Тасымалдауды айлық жоспарлау

57. Тасымалдаушылар осы Қағидаларда белгіленген мерзімдерде ұлттық инфрақұрылым операторы:

1) ұлттық инфрақұрылым операторының жүк тасымалдауды жоспарлаудың автоматтандырылған жүйелеріне деректерді беру арқылы жүк тасымалдаудың айлық жоспарларының;

2) ұлттық инфрақұрылым операторы белгілеген нысан бойынша тасымалдаушылардың техникалық жоспарларының;

3) станцияларда вагондарды өңдеудің айлық жоспарларының жобаларын ұсынады.

58. Тасымалдаушылар ұлттық инфрақұрылым операторына дәйекті мәліметтерді беруді қамтамасыз етеді.

59. Ұлттық инфрақұрылым операторы жүк тасымалдаудың айлық жоспарларының және тасымалдаушылардың техникалық жоспарларының жобаларын орындау бойынша магистральдық теміржол желісінің техникалық және технологиялық мүмкіндіктерін қарайды және қажет болған кезде түзетулер енгізеді.

60. Ұлттық инфрақұрылым операторы жүк тасымалдаудың жиынтық айлық жоспарын және сыртқы түйісулер бойынша пойыздар мен вагондарды қабылдау/тапсыру көлемдерін қалыптастырады және оларды Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің Теміржол көлігі жөніндегі орталық кеңесі белгілеген тәртіппен келісуге жібереді.

61. Ұлттық инфрақұрылым операторы жүк тасымалдаудың жиынтық айлық жоспарын, сыртқы түйісулер бойынша пойыздар мен вагондарды қабылдау/тапсыру көлемдерін Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің Теміржол көлігі жөніндегі орталық кеңесімен және көршілес (шекаралас) теміржол әкімшіліктерімен келіскеннен кейін тасымалдаушылардың келісілген техникалық жоспарларын тасымалдаушыларға жібереді.

62. Ұлттық инфрақұрылым операторының техникалық жоспарының негізінде пойыздар қозғалысының нақтыланған графигі қалыптастырылады.

63. Ұлттық инфрақұрылым операторы қолда бар байланыс арналары арқылы (телефон, телеграф, факс, электрондық пошта, интернет) Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің Теміржол көлігі жөніндегі орталық

кеңесімен келісілген тасымалдау жоспарларын, сондай-ақ бекітілген техникалық жоспарлар мен тасымалдаушылардың вагондарын өңдеу бойынша айлық жоспарларды тасымалдау жоспарланған айдың 1-інен (бірі) кешіктірмей тасымалдаушыға жібереді.

15. Жедел жоспарлау

64. Өткізу қабілетін пайдалануға құқығы бар тасымалдаушылар оперативтік жоспарлау шеңберінде босатылған немесе бос өткізу қабілеті (графиктің бос тармақтары) болған кезде пойыздар қозғалысының жиынтық кестесінде көзделмеген пойыздарды өткізу үшін ұлттық инфрақұрылым операторына жүгіне а л а д ы .

65. Ұлттық инфрақұрылым операторы пойыздар қозғалысының тәуліктік жоспарын және пойыздар қозғалысының жиынтық кестесінде көзделмеген пойыздарды өткізуге арналған тасымалдаушылардың сұрау салуларын тасымалдау жоспарланған тәуліктің алдындағы тәуліктің 10 сағат 00 минутына д е й і н қ а р а й д ы .

Тасымалдаушылардың пойыздарды өткізуге арналған сұрау салуларын қарау және пойыздар қозғалысының жиынтық тәуліктік жоспарын бекіту кезінде ұлттық инфрақұрылым операторы пойыздар қозғалысының графигін және техникалық жоспарды басшылыққа алады.

66. Ұлттық инфрақұрылым операторы пойыздар қозғалысының жиынтық тәуліктік жоспарын тасымалдау жоспарламайтын тәуліктің алдындағы тәуліктің 12 сағат 00 минутынан кешіктірмей бекітеді және орындау үшін т а с ы м а л д а у ш ы л а р ғ а б е р е д і .

67. Пойыздар қозғалысының бекітілген жиынтық тәуліктік жоспары түзетуге жатпайды және орындау үшін міндетті болып табылады.

68. Пойыздар қозғалысының жиынтық тәуліктік жоспары:

1) тасымалдаушы сұрау салатын өткізу қабілеті үлесінің берілуі туралы х а б а р л а м а н ы ;

2) тасымалдау процесін жалпы үйлестіру, пойыздар қозғалысының графигін орындау, пойыздардың қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі т а п с ы р м а н ы ;

3) магистральдық теміржол желісінде жөндеу жұмыстарын жүзеге асырған кезде тасымалдау процесін үйлестіру және олар бойынша пойыздардың қозғалыс жылдамдықтарын реттеу жөніндегі тапсырмаларды;

4) учаскелер бойынша пойыздар қозғалысының мөлшерін;

5) түйісу пункттері бойынша жүк вагондарын, жүк және жолаушылар пойыздарын тапсыру мөлшерлерін камтиды.

69. Пойыздар қозғалысының бекітілген жиынтық тәуліктік жоспарын орындау мақсатында ұлттық инфрақұрылым операторы, тасымалдаушылар өз құрылымдық бөлімшелері үшін жұмыс көлемдерін көрсететін ауысымдық-тәуліктік тапсырмаларды айқындайды.

16. Тасымалдарды жүзеге асырған кезде магистральдық теміржол желісі қызметтерін көрсету тәртібі

70. Пойыздардың жүруін (қабылдау, жөнелту, тұруы, қозғалысы) бекітілген жиынтық тәуліктік тасымалдар жоспарына, пойыздар қозғалысының графигіне, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 5 ақпандағы № 87 қаулысымен бекітілген Темір жол көлігін техникалық пайдалану қағидаларына, Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация министрінің 2011 жылғы 19 мамырдағы № 291 бұйрығымен бекітілген Поездардың қозғалысы және темір жол көлігіндегі маневрлік жұмыс жөніндегі нұсқаулыққа (Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде 2011 жылғы 20 маусымда № 7021 болып тіркелген), Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация министрінің 2011 жылғы 18 сәуірдегі № 209 бұйрығымен бекітілген Темір жол көлігіндегі сигнализация туралы нұсқаулыққа (Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде 2011 жылғы 13 мамырда № 6954 болып тіркелген), станциялардың технологиялық процестеріне, станциялардың техникалық-басқару актілеріне және техникалық ерекшеліктерге сәйкес тасымалдаушы мен ұлттық инфрақұрылым операторы бірлесіп қамтамасыз етеді.

71. Пойыздар қозғалысы графигінің параметрлерін орындау барлық тасымалдаушылар мен ұлттық инфрақұрылым операторының станциялардың технологиялық процесінде, станциялардың техникалық-басқару актісінде белгіленген технологиялық нормаларға байланысты.

72. Пойыздар қозғалысын диспетчерлік реттеуді магистральдық теміржол желісіне пойыздарды қауіпсіз өткізуді қамтамасыз ету мақсатында ұлттық инфрақұрылым операторы жүзеге асырады.

73. Магистральдық және станциялық жолдардағы пойыздар қозғалысы диспетчерлердің немесе ұлттық инфрақұрылым операторының станция бойынша кезекшілерінің (бұдан әрі – станция бойынша кезекші) нұсқауларымен (командалармен), сондай-ақ осы Қағидалардың 70-тармағында көрсетілген Теміржол көлігін техникалық пайдалану қағидасында, Темір жол көлігіндегі сигнализация туралы нұсқаулықта, Поездар қозғалысының және темір жол көлігіндегі маневрлік жұмыс жөніндегі нұсқаулықта белгіленген тәртіппен сигналдармен реттеледі. Диспетчерлердің немесе ұлттық инфрақұрылым

операторының станция бойынша кезекшілерінің рұқсатынсыз немесе нұсқауларынсыз (командасы), сондай-ақ осы Қағидалардың 70-тармағында көрсетілген Темір жол көлігін техникалық пайдалану қағидаларына, Темір жол көлігіндегі сигнализация туралы нұсқаулыққа, Поездар қозғалысы және темір жол көлігіндегі маневрлік жұмыс жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес тыйым салу сигналдарынсыз пойыздардың магистральдық жолдарда қозғалуына (тоқтауына) ж о л б е р і л м е й д і .

74. Тасымалдаушы жылжымалы құрамның, байланыс техникалық құралдарының және автобұғаттау жабдықтарының дұрыстығын және техникалық реттеу мен қауіпсіздіктің белгіленген талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етеді.

75. Тасымалдаушы пойыздарды қалыптастыру жоспарының орындалуын, пойыздың уақтылы дайындалуы мен жөнелтуге берілуін, локомотивтердің және (немесе) локомотив бригадаларының ауысуын қамтамасыз етеді.

76. Тасымалдаушылардың жылжымалы құрамы техникалық пайдалану қағидасына, магистральдық желіндегі қозғалыс қауіпсіздігі мен қоршаған ортаны қорғау талаптарына сәйкес келмеген кезде ұлттық инфрақұрылым операторы осы жылжымалы құрамды магистральдық теміржол желісіне жібермейді.

17. Қабылдау және жөнелту

77. Пойыз келгенге дейін станция бойынша кезекші станциялардың техникалық-өкімдік актілерінде және технологиялық процестерінде белгіленген тәртіппен пойызды тиісті жолға қабылдау маршрутын дайындайды және пойыздың нөмірі, күтілетін келу уақыты және қабылданатын жолы туралы станция қызметкерлерін хабардар етеді.

78. Пойыз станцияға келгеннен кейін станциялардың техникалық-өкімдік актілеріне және технологиялық процестеріне сәйкес тасымалдаушының қызметкерлері пойызды (жылжымалы құрамды), тасымалдау құжаттарын өңдеу (қызмет көрсету) және локомотивтерді және (немесе) локомотив бригадаларын ауыстыру жөніндегі техникалық және технологиялық операцияларды, ал ұлттық инфрақұрылым операторының қызметкерлері құрамды бекіту бойынша (алу) о п е р а ц и я л а р д ы о р ы н д а й д ы .

79. Станция бойынша кезекші пойыздың келу, жөнелу (тоқтаусыз жүруі) уақытын белгілейді және техникалық және технологиялық операцияларды о р ы н д а у ғ а р ұ қ с а т б е р е д і .

80. Ұлттық инфрақұрылым операторының уәкілетті қызметкері пойыздың келуі, жөнелтілуі (тоқтаусыз жүруі), пойыз құрамының өзгеруі туралы ақпарат а қ п а р а т ж ү й е с і н е е н г і з е д і .

81. Тасымалдаушы пойыздың жөнелтілуге әзірлігін ұлттық инфрақұрылым

операторы бекіткен тәртіппен растайды.

82. Ұлттық инфрақұрылым операторы тасымалдаушыдан пойыздың жөнелтілуге әзірлігі туралы растауды алғаннан кейін маршрутты дайындайды және пойызды жөнелтеді.

18. Тасымалдау процесін жүзеге асыруға байланысты деректерді жинау, біріктіру және өңдеу

83. Тасымалдау процесінің барлық операциялары ұлттық инфрақұрылым операторы бекіткен нысандар бойынша ресімделеді, тиісті деректер (ақпарат) ұлттық инфрақұрылым операторының ақпараттық жүйелеріне беріледі.

84. Тасымалдардың жылдық, айлық және жедел жоспарларын әзірлеу, технологиялық нормалау, жедел реттеу, ақпаратты (деректерді) біріктіру және талдау мақсатында тасымалдаушының уәкілетті персоналы ұлттық инфрақұрылым операторының ақпараттық жүйелеріне ұлттық инфрақұрылым операторы бекіткен көлемде және нысандар бойынша ақпаратты енгізеді.

85. Тасымалдаушылар ұлттық инфрақұрылым операторының біртұтас ақпараттық жүйесімен ақпарат (деректер) алмасу мүмкіндігін қамтамасыз ететін өзінің ақпараттық жүйелерін қолдана алады.

86. Тасымалдаушы ұлттық инфрақұрылым операторының ақпараттық жүйелеріне енгізілетін ақпараттың дұрыстығы мен уақтылығын қамтамасыз етеді.

87. Пайдалану жұмысын жедел жоспарлау және басқару мақсатында ұлттық инфрақұрылым операторы тасымалдаушыларға пойыздардың жақындауы туралы және пойыздар қозғалысы графигінің орындалуы туралы жедел ақпаратты ш а р т қ а с ә й к е с ұ с ы н а д ы .

88. Ұлттық инфрақұрылым операторы тасымалдаушыға қосымша ақпаратты жекелеген шарттардың негізінде ұсынады.

М а г и с т р а л ь д ы қ

теміржол

желісін

пайдалану

қ а ғ и д а л а р ы н а

қосымша

Магистральдық теміржол желісіне қолжетімділікті беруге арналған өтінімнің нысаны

_____ жылдан _____ жылға дейін № _____

Ұлттық

инфрақұрылым

операторы

(атауы, заңды мекенжайы, банк деректемелері)

Тасымалдаушы _____
(атауы, заңды мекенжайы, банк деректемелері немесе
Т . А . Ә .)

Төлеуші _____
(атауы, заңды мекенжайы, банк деректемелері)

Магистральдық теміржол желісі қызметтерін көрсетуге арналған шарттың нөмірі _____

Төлеушінің коды _____

Қатынас түрі _____

Осы Магистральдық теміржол желісіне қолжетімділікті беруге арналған _____ өтініммен _____ тасымалдаушы, _____ өзінің:

1) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген талаптарға сәйкес _____ екендігін;

2) Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын сақтауға міндеттенеді;

3) магистральдық теміржол желісі қызметтерін көрсетуге арналған шарттың елеулі ережелерін және магистральдық теміржол желісі учаскелерінің техникалық ерекшеліктерінің талаптарын қабылдайтындығын;

4) магистральдық теміржол желісін пайдалану ереженің талаптарына сәйкес оған бөлінген өткізу қабілетінің бөлігін пайдаланатындығын;

5) қауіпті жүктерді тасымалдауды реттейтін құқықтық актілерден ағындайтын талаптармен танысқанын және, егер ол өткізу қабілетін қауіпті жүктерді тасымалдау үшін қолдануға ниетті болса, өткізу қабілетін пайдаланған кезде оларды сақтауға;

6) банкрот болып табылмайтындығын;

7) оған өткізу қабілетінің үлесін бөлу үшін құқықтық кедергілердің жоқ екендігін;

8) м ы н а :

тасымалдау процесін ұйымдастыру кезінде тасымалдаушының қозғалыс қауіпсіздігі жөніндегі талаптарды сақтауын қамтамасыз ету;

қоршаған ортаны қорғау саласында Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген талаптарды және санитариялық-эпидемиологиялық нормаларды тасымалдаушының сақтауын қамтамасыз ету;

магистральдық теміржол желісі қызметтеріне қол жеткізу басымдылығы бөлігінде магистральдық теміржол желісі қызметтерін көрсетуге арналған шарт бойынша міндеттемелерді қамтамасыз ету

кепілдіктерін беретіндігін растайды.
Осымен өтінімге қоса берілген құжаттардың (ақпараттың)
толықтығын және дұрыстығын растаймын.

М.О. Тасымалдаушы _____ күні _____ жыл
(уәкілетті өкілдің Т.А.Ә., қолы)

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және
құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК